

DR. HERMANN PORAS (1835–1899) – FONDATORUL SANATORIULUI DIN SOLCA

OVIDIU BĂTĂ

Dr. Hermann Poras (1835–1899) – Gründer des Sanatoriums aus Solka

*(Zusammenfassung)**

Hermann Poras (geb. 1. Mai 1835 in Czernowitz, gest. 25. Mai 1899 in Czernowitz) war Arzt und Politiker, Gründer und Direktor des Sanatoriums und der Wasser-Heilanstalt aus Solka. Nachdem er sein Studium an der Wiener Medizinischen Hochschule 1859 beendet hat, arbeitete er in Czernowitz als Arzt bis 1872, dann als Bezirksarzt im politischen Bezirk Radautz zwischen 1872 und 1893. Er war Gemeinderat in Czernowitz und Abgeordneter der Stadtkurie während der dritten Wahlperiode (1870–1871). Er heiratete Henrietta Weiss, mit der er sechs Kinder hatte. 1891 begann der Aufbau eines Sanatoriums in Solka, der am 5. Juli 1892 eröffnet wurde.

In der österreichischen Zeit war der Kurort Solka auch als „Perle der Bukowina“ bekannt. Die sogenannte „Dr. Poras“-Heilanstalt hatte damals sehr viele Besucher aus allen Kaiserländern.

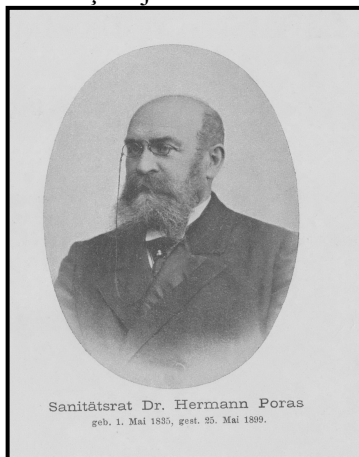
Nach seinem Tod wurde die Leitung des Sanatoriums von seinem Sohn, Dr. Josef Poras, übernommen.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Hermann Poras, Solka, Sanatorium, Kurort, Gründung.

Acum 123 de ani, la 5 iulie 1892, în Solca, veche așezare bucovineană, a avut loc, într-o atmosferă sărbătorească, deschiderea oficială a Sanatoriului și Institutului de hidroterapie „Dr. Poras”.

* Traducere: Ștefănița-Mihaela Ungureanu.

Întemeietorul acestui stabiliment, doctorul Hermann Poras, s-a născut la 1 mai 1835 în Cernăuți, tatăl său fiind Israel Poras, comerciant evreu stabilit în Cernăuți în jurul anului 1800¹.

Hermann Poras a urmat cursurile gimnaziale la Gimnaziul Superior de Stat din Cernăuți (*Staatsobergymnasium*), apoi a studiat medicina la Școala Medicală din Viena, pe care o absolvă în 23 decembrie 1859. După absolvire, se întoarce la Cernăuți, unde lucrează ca medic până în anul 1872, bucurându-se, în această calitate, de încrederea celor mai selecte cercuri din oraș. S-a remarcat îndeosebi în anul 1866, când în zonă s-a abătut holera și tifosul exantematic.

În anul 1871 a intrat în serviciul statului, devenind secretar (conțopist) pe probleme sanitare la sediul Guvernului Bucovinei².

Între anii 1872 și 1893, a fost medicul districtului Rădăuți. Stabilit în Rădăuți, dr. Poras a fost ales, în anul 1872, ca membru în Consiliul Comunității Evreiești din Rădăuți.

În anul 1893 a fost chemat să lucreze din nou pentru guvern, iar în anul 1896 a devenit medic districtual general.

Începând cu anul școlar 1893/94, a predat cursuri de stomatologie și igienă școlară la Institutul Pedagogic din Cernăuți³.

Dr. Hermann Poras, care a dovedit mereu un viu interes pentru fenomenele vieții sociale publice, a fost consilier comunal în Cernăuți și deputat al curiei orașelor (Cernăuți) în legislatura a III-a (1870–1871). În camera legislativă bucovineană a aderat la Partida constituționalilor (centraliștii)⁴.

S-a căsătorit, în anul 1865, cu Henrietta Weiss (1843–1910), din Lvov, cu care a avut șase copii: Friederike (1867), Rosa (1869), Edward (1871), Josef (1874, medic), Richard (1876, medic) și Anna (1882).

În timpul cât a fost medic al districtului politic Rădăuți, s-a preocupat intens atât pentru asigurarea unei bune situații sanitare, cât și pentru înființarea unor noi unități terapeutice și sanitare în Bucovina, de exemplu Spitalul din Rădăuți⁵.

¹ Joe Poras, *The Poras Family connection to Czernowitz, capital of the Bukowina, of the Austro-Hungarian Empire. 1800–1917*, [on-line], accesat 11 iulie 2015, la URL: www.czernowitz.ehpes.com/mempages/poras/czernowitz.html.

² „Bukowinaer Post”, Czernowitz, VI. Jahrgang, Nr. 845, Sonntag den 28. Mai 1899, p. 3–4.

³ *Ibidem*.

⁴ Mihai-Ștefan Ceaușu, *Parlamentarism, partide și elită politică în Bucovina habsburgică (1848–1918)*, Iași, Editura Junimea, 2004, p. 516.

⁵ *Lege, privitoare la ridicarea unui spital public la Rădăuți*, 20 decembrie 1874, Legea 2, publicată în „Foaia legilor și ordinațiunilor pentru Ducatul Bucovinei”, 1875, mănunchiul/parte I, p. 2.

În toamna anului 1875, a fost sancționată *Legea*⁶ din 21 noiembrie 1874, votată de Dieta Bucovinei și, odată cu ea, *Statutul pentru organizarea spitalelor publice din Bucovina*, din 8 ianuarie 1875.

Cu Ordinul din 5 iulie 1876, Comitetul provincial a cerut Primăriei Rădăuți să aleagă, conform legii amintite, o conducere pentru spital. Primăria a delegat în conducerea spitalului pe Adolf Marin (primarul Rădăuților, octombrie 1867 – 13 noiembrie 1897), în calitate de președinte, iar în calitate de membri pe consilierii comunali Orestes Renney de Herszeny, prefect (k. k. Bezirkshauptmann), Josef Janitzki, contabil (k. k. Wirtschaftsbuchhalter), dr. Hermann Poras, consilier sanitar și medic de județ (k. k. Sanitätsrat und Bezirksarzt) și Leon Mölner, brutar (Bäckermeister)⁷.

Deși trecuseră 10 ani de când spitalul fusese construit și complet amenajat pentru a fi pus în funcțiune, Comitetul provincial a respins mereu cererile pentru numirea unui medic și a unui administrator sub pretextul că spitalul nu avea încă un statut și un regulament de funcționare care să fi fost aprobate.

La 22 iulie 1877, conducerea spitalului a înaintat Comitetului provincial un statut și un regulament de funcționare pentru medic și administrator, ambele întocmite de dr. Hermann Poras, solicitând dispoziții urgente pentru deschiderea spitalului⁸.

În 20 iulie 1888, dr. Hermann Poras a făcut parte din delegația comunității orașului Rădăuți care a participat la dezvelirea monumentului de la Voievodeasa, înălțat la inițiativa arendașului Josef Fischer și prin contribuția sticlarilor germani din Voievodeasa, monument menit să cinstească întâlnirea arhiducelui Rudolf de Austria (1858–1889) cu sticlarii din această localitate⁹, în timpul călătoriei sale făcută în Bucovina, în iulie 1887.

În calitate de medic de circumscripție, dr. Poras a vizitat și Solca, localitate care în acea vreme era arondată districtului politic Rădăuți.

Anticipând potențialul terapeutic al zonei și așezării Solca – poziția geografică deosebită, climatul subalpin constant, calitățile curative ale aerului și apei, prezența pădurilor de molid și existența în zonă a izvoarelor de slatină – și, din dorința de a oferi aceste elemente terapeutice publicului larg, dr. Hermann Poras începe, în anul 1891, construirea unui sanatoriu în Solca, pe locul cumpărat de la românul Vasiloschi¹⁰.

⁶ 26. *Lege*, în privința principiilor pentru instituirea și administrarea spitalelor generale publice în Bucovina, dată în 21 noiembrie 1874, publicată, la 8 decembrie 1874, în „Foaia legilor și a ordinăciunilor pentru Ducatul Bucovinei din anul 1874”, mănunchiul XXV, p. 75.

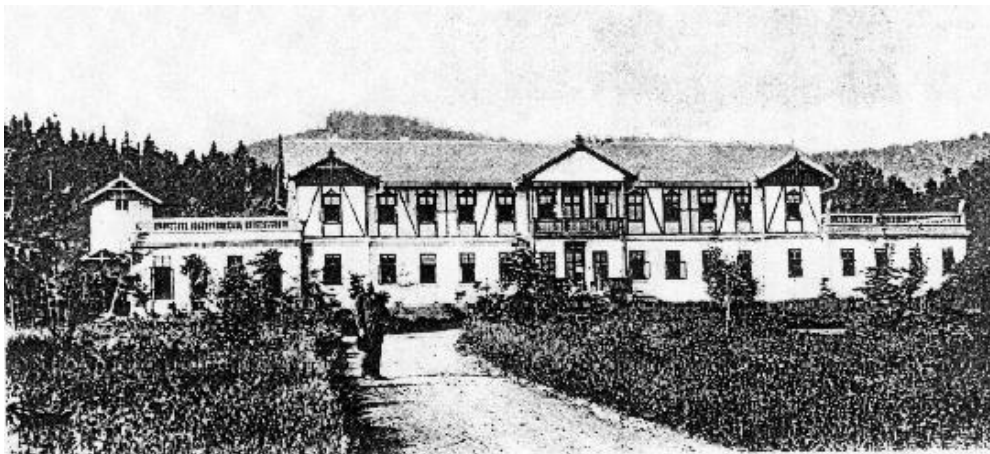
⁷ Franz Wiszniowski, *Radautz, die deutscheste Stadt des Buchenlandes*, München, Waiblingen, Selbstverlag, 1966, p. 241.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Ein patriotisches Werk*, în „Bukowinaer Rundschau”, Czernowitz, VII. Jahrgang, Nr. 546, Sonntag den 22. Juli 1888, p. 5.

¹⁰ *Condica cronică a parohiei Solca*, manuscris, p. 34.

Planurile pentru construirea sanatoriului au fost elaborate de inginerul Georg Bardel din Gleichenberg (vezi *Anexa*). Pentru instalațiile tehnice au fost luate ca model stațiunile din Gleichenberg și Reichenhall¹¹. Sanatoriul a fost amplasat într-un peisaj pitoresc, în mijlocul unor grădini splendide, în imediata apropiere a pădurii din Solca, spațiul principal al activității din stațiunea înconjurată de culmi muntoase acoperite de păduri de molid.

Dr. Hermann Poras în fața Sanatoriului.

Prin practica sa medicală extinsă și datorită numeroaselor sale relații interne și externe cu medicii, doctorului Poras nu i-a fost greu să dirijeze atenția unor cercuri tot mai largi spre tânăra stațiune curativă și, astfel, s-a ajuns ca, după puțini ani, câteva sute de persoane să-și petreacă vara la Solca.

Pentru a atrage un număr cât mai mare de vizitatori, locuitorii din Solca s-au unit și au înființat Asociația de înfrumusețare solcană (*Solkaer Verschönerungsverein*), asociație care „purta grija amenajării interne a localității”¹².

În anul 1893, Solca a fost ridicată de Guvernul c. c. al Bucovinei la rangul de stațiune balneară, iar administrația stațiunii, conform *Regulamentului balnear*, emis în același timp, a fost transferată Comisiei balneare. Șeful acestei Comisii a fost ales consilierul sanitar dr. Hermann Poras, care a rămas în această funcție până la moarte¹³.

Inaugurarea Sanatoriului a fost adusă la cunoștința publicului prin anunțuri în presa vremii.

¹¹ *Bericht aus dem Sanatorium Dr. Poras im Kurorte Solca in der Bukowina für die Jahre 1892–1902. Anlässlich des zehnjährigen Bestandes der Anstalt herausgegeben von der Anstaltsleitung*, Leipzig und Wien, Franz Deuticke, 1902, p. 81.

¹² *Ibidem*, p. 79.

¹³ *Ibidem*.

Am 5. Juli 1892:
Eröffnung.
des
behördlich concessionirten
Sanatoriums und der Wasser-Heilanstalt
zu Solka in der Bukowina.

Klimatische Höhenstation. Saison vom 1. Juni bis 1. September. Geschützte Lage an den Ausläufern der Karpathen. Mildes seealpines Klima mit unbedeutenden Temperatur-Schwankungen. Reine, balsamische, ozonreiche Luft. Vorzüglich eingerichtete

Wasser-Heilanstalt und Inhalations-Säle
für Fichtennadeldämpfe, für Soolzerstäubung der natürlichen Solkaer Quelle und der verschiedensten Mineralwässer. An sonstigen Curbehelfen: **Massage, Electricität, vorzügliche Schafmolke, Milch- und Kuren,** Medicinalbäder verschiedenster Art und ganz besonders der natürlichen Sool-, Fichtextract-, Mals-, Klei-, Schwefel- und Moorbäder. Comfortable Unterkunft u. vorzügliche Verpflegung im Sanatorium zu mässigen Preisen. Apotheke, Post- und Telegraphenstation im Orte. Eigenthümer der Anstalt: Dr. H. PORAS, k. k. San-Rath. Verantwortlicher Leiter: Dr. C KRÓLIKOWSKI, Gemeindefeindarzt in Solka.

Auskünfte ertheilen der Eigenthümer der Anstalt und die Anstaltsleitung in Solka. 320

Anunț publicitar, în „Bukowinaer Rundschau”, Czernowitz, XI. Jahrgang, Nr. 1157, Dienstag den 5. Juli 1892, p. 4.

În Solca exista la acea dată un Institut de hidroterapie (*Kaltwasserheilstalt*), al cărui proprietar și director era medicul evreu dr. Eduard Beilich. În anul 1898, dr. Hermann Poras s-a asociat cu dr. Eduard Beilich, preluând și conducerea acestui stabiliment¹⁴, a cărui administrare a fost luată în arendă, în anul 1899, de Jakob Karp. Stabilimentul (*Cursalon*) oferea celor interesați „20 de camere elegant mobilate, la prețuri foarte convenabile, zilnică bucatărie cușer și cele mai bune băuturi”¹⁵.

Intenția dr. Poras a fost ca în sanatoriul său să fie tratați pacienți care sufereau de boli ale aparatului respirator, sistemului nervos, boli cardiace, boli ginecologice, boli reumatice. Pentru început, Sanatoriul avea două secții – una de băi medicinale și una de electroterapie –, dotate cu instalații moderne

¹⁴ *Bericht aus dem Sanatorium Dr. Poras im Kurorte Solca...*, p. 88.

¹⁵ „Bukowinaer Rundschau”, Czernowitz, XVIII Jahrgang, Nr. 3 034, Sonntag, den 28. Mai 1899, p. 8.

destinate tuturor procedeele fizice de tratament, bazate pe ultimele descoperiri terapeutice și tehnice.

Sezonul de tratament se deschidea pe 15 mai și se încheia pe 30 septembrie, cu trei perioade: 15 mai – 10 iulie; 11 iulie – 20 august; 21 august – 30 septembrie.

Sanatorium
und
Wasser-Heilanstalt
des
Dr. J. Poras

IM SOLBADE UND KLIMATISCHEN
Curorte SOLKA, Bukowina.

Ärztlicher Leiter: Univ. med. **Dr. Josef Poras.**

In geschützter Lage und unmittelbarer Nähe des Waldparkes, mit prächtigen Gartenanlagen, reiner staubfreier Luft etc.

Curbehelfe: **Das gesammte physikalische Heilverfahren**, als: systemat. Wassercuren, Medizinabäder aller Art, Solkaer natürliche Solbäder, Kohlensäure- und Fangobäder, Moorsalzbäder. — **Completos Inhalatorium**: Solzerstäubung, Fichtendampf, Lignosulfit- und pneumatische Inhalationen; Massage und Elektrizität, Milch, Molke, Kefyr, Entziehungs-, Mast-, Diät- und Terraincuren, **bestens bewährt bei allen Athmungs-, Verdauungs-, Nerven-, Frauen- und Blutkrankheiten, für Geschwächte und Reconvalescenten.**

Nicht aufgenommen werden Geisteskranke und vorgeschrittene Langenranke.

Complet eingerichtete, comfortable, reine Wohnzimmer.
Vorzügliche Küche.

Zeitungen, Bibliothek, Ausflüge, Concerte, Reunions, Lawn-Tennis, Croquet, Kegelbahn.

Durchwegs mässige Freise.

Preis ganzer Pension für 1 Person 20 fl. per Woche, für 2 Personen 35 fl. per Woche, Wohnzimmer per Woche 7 fl. u. m. 211

Eröffnung am 15. Juni.

Prospecte frei. — Zimmerbestellungen und Auskünfte aller Art beim Anstaltsleiter.

Anunț publicitar, în „Bukowinaer Post”, Czernowitz, VI. Jahrgang, Sonntag den 28. Mai 1899, p. 7.

Sanatoriul punea la dispoziția pacienților camere de locuit, o bucătărie diversificată și de o calitate deosebită, posibilitatea petrecerii timpului liber în mod util și plăcut în cadrul acestuia sau organizarea de excursii în împrejurimile pitorești. Prețurile practicate erau mult mai mici față de cele ale altor asemenea stabilimente din vest.

Încă din anul deschiderii, Sanatoriul a cunoscut un mare succes. Între anii 1892 și 1901, stabilimentul a fost frecventat de 2 715 pacienți – 1 155 de bărbați și 1 560 de femei –, dintre aceștia 926 erau din Bucovina (34,11 %), 683 din Galiția

(25,15 %), 998 din România (36,76 %), 89 din Rusia de Est (3,26 %), 19 din alte țări ale Monarhiei sau ale Europei, chiar și din Turcia (0,71 %) ¹⁶.

Numărul pacienților a crescut an de an, în anul 1905 ajungând la 408 – 127 din Bucovina, 144 din România, 89 din Galiția, 31 din Rusia, iar 17 din alte țări ¹⁷.

Sanatoriul a fost făcut cunoscut prin anunțuri publicate în ziare și reviste care apăreau în Imperiul Austro-Ungar.

Solca nu era pregătită material să poată oferi confortul necesar acestui aflax mare de vizitatori cu pretenții desebite din punct de vedere al confortului. Pentru a putea face față acestei situații, dr. H. Poras și primarul de atunci al localității, farmacistul Alexandru Braha, încep o fructuoasă colaborare în domeniul asigurării confortului material pentru vizitatorii stațiunii. Această colaborare s-a concretizat prin construirea de vile, hoteluri și restaurante ce-și deschid curând porțile pentru vizitatori, numărul acestora ajungând să se dubleze.

În anii următori, concurența cu alte stațiuni a avut ca efect scăderea drastică a numărului de vizitatori. Pentru a putea trece peste această situație deosebită, dr. Poras caută o soluție, și anume se adresează conducerii Bucovinei cu scopul de a obține un credit în valoare de 1 000 de florini pentru Solca. Cu toate că la început cererea sa nu a fost aprobată, el nu renunță, insistă și obține un împrumut de 6 000 de florini ¹⁸. Din acest împrumut urma să se construiască Casa stațiunii (Casă de cură). Dr. Hermann Poras nu a mai ajuns să-și vadă visul împlinit, construcția Casei stațiunii începând abia în anul 1902, pe locul cumpărat de la Fondul Religionar, sub conducerea medicului localității, dr. Hermann Weinberg, și a primarului, farmacistul Alexandru Braha, după ce a fost obținută o subvenție de 12 000 de coroane de la Dieta Țării ¹⁹.

Consilierul sanitar dr. Hermann Poras, cel care și-a dedicat viața îndeplinirii tuturor sarcinilor și binelui oamenilor suferinzi, a decedat subit la 25 mai 1899, în urma unui infarct cardiac.

Ziarul cernăuțean „Bukowinaer Rundschau” ²⁰ consemna, la rubrica *Kleine Chronik*, următoarele: „Czernowitz, den 28. Mai 1899. *Leichenbegängnis*. Gestern nachmittags wurde der plötzlich verstorbene Oberbezirksarzt und Sanitätsrath Dr. Hermann Poras unter einer überaus zahlreichen Betheiligung zu Grabe getragen. Diese Betheiligung war das beste Zeugnis dafür, welcher Achtung und Beliebtheit sich der Verstorbene in allen Kreisen der Bevölkerung erfreute. Dem mit Kränzen reich bedeckten Sarge folgten ausser den Leidtragenden: Landespräsident Baron

¹⁶ *Bericht aus dem Sanatorium Dr. Poras im Kurorte Solka...*, p. 87.

¹⁷ Hermann Mittelmann, *Illustrierter Führer durch die Bukowina*, Czernowitz, Schally, 1907, p. 114.

¹⁸ Ferdinand Eisenhauer, *Dr. Hermann Poras – der Gründer des Kurortes Solca*, în „Die Stimme». Mitteilungsblatt für die Bukowiner”, Tel Aviv, Jahrgang 49, Nr. 415, Februar, 1993, p. 3.

¹⁹ *Condica cronicală a parohiei Solca*, manuscris, p. 57; Ferdinand Eisenhauer, *op. cit.*, p. 3.

²⁰ „Bukowinaer Rundschau”, Czernowitz, XVIII. Jahrgang, Nr. 3 035, Dienstag, den 30. Mai 1899, p. 3.

Bourguignon mit allen Landesregierungsräthen, Bürgermeister Baron Kochanowski mit dem Vicebürgermeister Dr. Reiß, Cultuspräses kais. Rath Naftali Tittinger mit dem Präsesstellvertreter Baltinester, viele Landesgerichtsräthe, fast alle Aerzte, Professoren aller hierortigen Mittelschulen, die Mitglieder des Commis- und Buchhaltersunterstützungsvereines, der «Akademischen Lesehalle» sowie eine grosse Anzahl Freunde und Bekannte des Verblichenen. Dem Leichenwagen voran gingen die Zöglinge der Lehrerbildungsanstalt. Am offenen Grabe widmete Oberrabbiner Dr. Rosenfeld dem Heimgegangenen einen tiefempfundenen, warmen Nachruf”.

„Cernăuți, 28 mai 1899. *Înmormântare.* Ieri după-amiază a fost înmormântat, în prezența a numeroase persoane, medicul general districtual și consilier sanitar dr. Hermann Poras, lovit de o moarte fulgerătoare. Participarea extrem de numeroasă a fost cea mai bună dovadă a stimei și prețuirii de care răposatul s-a bucurat în rândul populației. În urma sicriului acoperit din belșug cu coroane, veneau, în afară de cei care îl purtau: guvernatorul Țării, baronul Bourguignon, însoțit de toți consilierii guvernamentali; primarul, baronul Kochanowski, împreună cu viceprimarul, dr. Reiß; consilierul imperial pe probleme de culte, Naftali Tittinger, împreună cu președintele loțiitor Baltinester, mulți consilieri juridici, aproape toți medicii, profesorii de la școlile medii locale, membri ai asociațiilor (de sprijin) contabile, de la «Reuniunea pentru lectură», precum și un mare număr de prieteni și cunoscuți. Înaintea sicriului mergeau elevii de la Institutul Pedagogic. La mormânt, înainte de înhumare, rabinul superior dr. Rosenfeld, i-a adus un ultim și emoționant omagiu”.

„Bukowinaer Rundschau”, Czernowitz, XVIII Jahrgang, Nr. 3 037,
Donnerstag, den 1. Juni 1899, p. 4.

Familia îndoliată publică în ziarul din iunie 1899²¹ un „*Mesaj de mulțumire*. În urma pierderii iremediabile suferite de noi, prin decesul neuitatului nostru soț, tată, frate și bunic, domnul dr. Hermann Poras, am primit atât de multe dovezi de compasiune de pretutindeni, încât nu suntem în stare să mulțumim fiecăruia personal.

Prin urmare, fie ca aceste rânduri să mulțumească din suflet tuturor celor care, participând la înmormântare, au onorat memoria celui decedat.

Cernăuți, în 30 mai 1899. Familia Poras.”

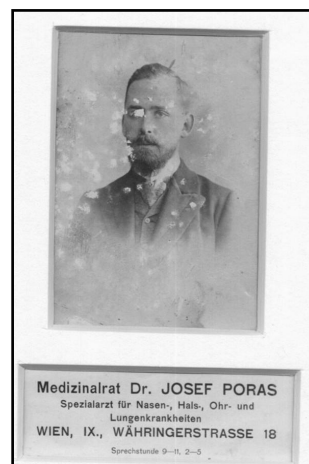
După decesul neașteptat al dr. Hermann Poras, conducerea Sanatoriului este preluată de fiul său, dr. Josef Poras (22 august 1874, Rădăuți – 17 iulie 1936, Viena), absolvent al K. K. Ober-Gymnasium din Rădăuți (1892)²² și al Școlii Medicale a Universității din Viena, MD în iunie 1898.

Josef Poras s-a căsătorit, în 1900, cu Eleonora Wender din Viena, cu care a avut trei copii: doi băieți, Hermann (1901, Viena, medic), Fredrick/Fritz (1903, Viena, doctor în drept) și o fiică, Thea (1906, Cernăuți)²³. În 1904 s-a stabilit în Cernăuți, unde, pe perioada iernii, avea un cabinet medical particular, el fiind medic specialist ORL și în boli de plămâni.

Prin toate mijloacele ce i-au stat la dispoziție, dr. Josef Poras a sprijinit dezvoltarea în continuare a stațiunii Solca. Dr. Josef Poras a condus Sanatoriul până în preajma Primului Război Mondial, când s-a mutat definitiv la Viena, unde a avut un cabinet medical privat, situat în Währingerstrasse 18.

Serviciile medicale la Sanatoriul „Dr. Poras” erau asigurate de dr. J. German, dr. M. Kulikowski, dr. N. Rhoden, dr. P. Horowitz, dr. Ed. Beilich, dr. Karl Ungar, dr. A. Singer²⁴.

În perioada austriacă, Sanatoriul „Dr. Poras” era apreciat ca unul dintre cele mai frumoase și mai bune așezăminte de tratament existent în partea estică a Monarhiei, iar stațiunea Solca a devenit o țință turistică și de tratament de o popularitate care o egala pe cea a marilor stațiuni din Imperiul Austro-Ungar. Solca și Sanatoriul „Dr. Poras” au fost ca un magnet pentru evreei de condiție bună, care își petreceau lunile de vară îngrijindu-și de sănătate și petrecând.

²¹ „Bukowinaer Rundschau”, Czernowitz, XVIII Jahrgang, Nr. 3 037, Donnerstag, den 1. Juni 1899, p. 4.

²² Petru Bejinariu, Luca Bejenaru, Ștefan Botezat, Viorica Goreac, Marian Olaru, *Compendiu istoriografic al Liceului Teoretic „Eudoxiu Hurmuzachi” 1872–1997*, Iași, Editura Bucovina, 1997, p. 116.

²³ Joe Poras, *op. cit.*

²⁴ *Bericht aus dem Sanatorium Dr. Poras im Kurorte Solca...*, p. 103.

Comparată cu stațiunea Merano (Italia) – „al Bucovinei Meran”²⁵, cum spunea D. I. Mitric-Bruja –, Solca era cunoscută și sub numele de „Perla Bucovinei” sau cea de „Reichenhall-ul de Est”, rivalizând, în privința numărului de pacienți, cu renumitele stațiuni Reichenhall (Bavaria Superioară) și Gleichenberg (Styria).

În anul 1922, Sanatoriul „Dr. Poras” a intrat în proprietatea statului, fiind preluat de Societatea de Asigurări Sociale din București și primind numele de Sanatoriul „Regina Maria”.

Prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 150, din 16.02.2004, Sanatoriul a fost transformat în Spitalul de Boli Cronice Solca. În aprilie 2011, spitalul a fost desființat – alături de alte peste 65 de unități medicale din toată țara –, pavilionul principal fiind abandonat.

Înainte de Primul Război Mondial, în Solca s-a constituit, din inițiativa dr. Wender, un comitet cu scopul de a ridica un monument în memoria întemeietorului stațiunii Solca, fostului consilier sanitar dr. Hermann Poras. În acest scop a fost conceput un apel în care erau evidențiate meritele deosebite ale dr. Poras în dezvoltarea orașului Solca, apel ce urma să fie tipărit și distribuit celor interesați.

Inițiatorii apelului erau convinși că acesta „se va bucura de cel mai mare răsunset și că vor veni atât de multe donații, încât construirea unui monument [...] va fi posibilă în cel mai scurt timp”²⁶.

Cu toate că inițiativa s-a bucurat de aprobarea generală și a atras tot mai mulți adepți – pacienți ajutați de dr. Poras, mulți prieteni și admiratori și-au manifestat intenția de a sprijini ridicarea acestui monument în Solca –, din motive financiare, acest gest nobil nu s-a putut realiza²⁷.

În anul 2006, stră-strănepotul doctorului Hermann Poras, Josef Poras, care locuiește în SUA, a vizitat orașul Solca și Sanatoriul înființat de înaintașul său, manifestându-și intenția de a monta pe zidul clădirii, aflată încă într-o stare bună la acea dată, o placă comemorativă.

Nici această inițiativă nu a fost și nu va mai fi realizată, clădirea dezafectată a fostului Sanatoriu „Dr. Poras” fiind distrusă de un incendiu în noaptea de 27/28 aprilie 2014.

Prin studiul nostru dorim să aducem un omagiu unui om care și-a dedicat întreaga viață și activitate oamenilor suferinzi și s-a numărat printre cei mai distinși reprezentanți ai profesiei sale, Dr. Hermann Poras, de la a cărui naștere se împlinesc 180 de ani.

²⁵ D. I. Mitric-Bruja, *Solca*, în „Patria”, Cernăuți, anul III, nr. 307, 6/18 august 1899, p. 1.

²⁶ Neumann Wender, *Solka* (II), în „Bukowinaer Post”, Czernowitz, VIII. Jahrgang, Nr. 1 188, Donnerstag, den 22. August 1901, p. 1–2.

²⁷ Ferdinand Eisenhauer, *op. cit.*, p. 3.

ANEXA

